

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSEG
NEK KEGYELMEN ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Kedden 6. Decemberben 1791.

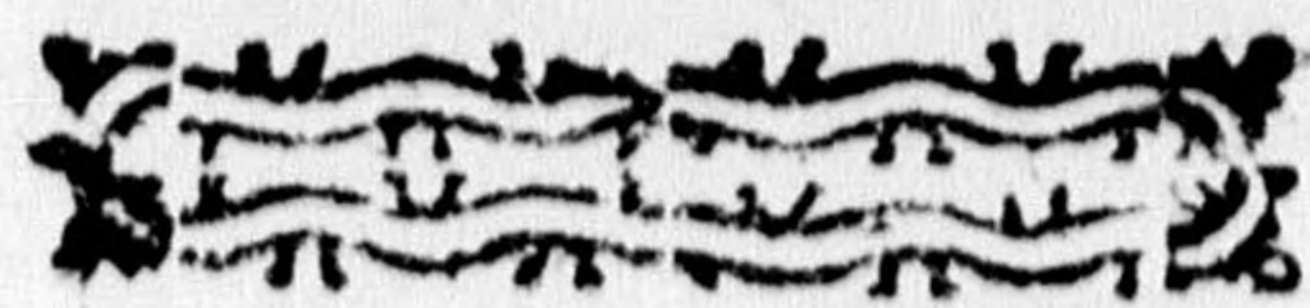
Amsterdám, és Páris.

Azt jövendölte vala ennek-előtte egynéhány esztendőkhel egy Hollándus, hogy 200 esztendő alatt egész Hollándiának el-kellene süj-dni, és mivel a' Sántzokkal meg-zabolázott Tenger fokkal magasabbban vagyon, mint annak földje, tenger fenekévé kéntelenítettnek változni. A' mái időben ugyan, kivált Hollándiában, 50 páltzákkal szokták fizetni a' *Profétákat*, és talám ezen Proféta sem ment üressen töllek, noha ezen jövendöls után már egynéhányszor rémülést okozott a' Tenger Hollándiának. Nemrégiben is a' Tenger partyait őrző Sántzok közöttül egy meg-szakadván, kétség kívül ez okozta vala azt a' veszedelmes hirt, hogy Amsterdám a' földindulás miatt ölzve romlott és el-süllyedett.

vólna, melly hir nem igaz, leg-alább a' közönséges Levelek nem emlékeznek rólla.

A' Frantzia Királynak Párisból lett el-menete-
léről származott hir, melly egész Európát bé töltöt-
te, sőt, a' mint a' *Návidi* Levelekben iratik, a'
fegyverben lévő ki-költözött Frantziákkal még a'
Te Deumot is öröm gönnyekkel lábbagó szemekkel
énekeltette, akar honnan vette légyen magát, de
minden ok nélkül nem származott; noha a' Király és az
egész Királyi ház máig is Párisban légyen. Egy
Nov. 24 dikén költ Párisi Levél szerint, a' Király
egy útat akart vala tenni Frantzia Országának Nap-
keleti részeiben, melly útozásától annak-utánna e'
állani kéntelenített. Minthogy a' künn lévő Fran-
tziák által szüntelen a' Páris ott hagyására kénze-
rítettik, ezen alkalmatossággal már 12-ezer Fran-
tziák valának a' Belgiumi szélek felől el-oztva,
hogy a' Királynak ezen képzelt útjában óltalmúl
lehessenek. — Hogy ez nem minden ok nélkül in-
dult-ki, meg-tettzik ebből is, hogy midőn Nov.
18-dikán estvéli 9 órakor ki-akart vólna a' Király
menni szobájából, az ajton vigyázó Katanától meg-
állittatott. Kérdi a' Király az okát — 's a' Kato-
na azt felelé, hogy már egy néhány napoktól fog-
va oly parantsolatja vagyon a' vigyázóknak, hogy
9 óra után senkit is az Udvarból ki ne botsássa-
nak, még a' Királyt se. Az ezen parantsolatot ki-
adott Káplárt azonnal fogságba vivék, hogy a' val-
látásban ki-jöhessen, ki légyen ezen parantsolatnak
első Kút-feje. Azt tartják sokan, hogy ezt az új
Constitutzió Ellenségei tselekedték vólna, alattom-
ban, hogy a' Királlyal el hitethessék, hogy ő máig
is fogságban légyen, és hogy annál inkább a' ma-
gok tzéljokra hajthassák. — Egy más Pá-
risból Nov. 19-dikén költ, és majd minden Német
és Frantzia ujjság Levelekben meg-találtatható tu-
dosításban pedig az iratik, hogy már Nov. 17-di-
kén Kotsik, Lovak, és minden úti készületek meg-
lettenek légyen, a' Király el indulására, és 12 Pos-
ta-Mesterek Belgium felé parantsolatot is vettének
vala,

vala, a' lovak készen tartására, mellyet a' Párisi nép sajdítván, a' Királyi Kertek körül szintén olly lármával tolyongnak vala, mint ennek előtte. Várjuk a' bizonyosabb tudósításokat. — Az igaz, hogy az Országon kívül lévő Frantzia Tisztek olly parantsolatot veitenek, hogy a' ki közüllök ezen hónapnak, az az: Dec. 16 dikán a' Párisi piatzon tartandó *Vacht Parádén* meg nem fog jelenni, Tisztségéből eltsapatik, és ha jofzága vagy on attól is megfosztatik. — Azt is közönséges Levelekből olvassuk, hogy midőn a' Frantzia Követ Pétersburgban nagy pompával bément volna az Udvarba, hogy a' Királytól meg erősített ujj *Constitutziot* a' Tsászárnénak által adja, mint más Udvaroknál lévő Frantzia Követek tselekedtenek, a' Tsászárné maga eleibe sem botsátván, ezt izente volna néki: *Én egy fogóságban lévő Király által erőszakoson meg erősített Törvényről semmit sem akarok tudni.* — H. *Potemkinnek* hólt Tetemeit *Kersonba* viszik, hol számára egy pompás Temető-bóltot építtének. — Gróf és ukos Tanátsos *Besborotkó* Ur rendeltetett az Orosz Udvarból a' Portával lejendő Békelességnek ki-dolgozására 's folytatására — de még ezen Békelességben sokan kételkednek, és a' Lengyel, Frantzia, 's más Perekkel edgyütt gondolják el igazittását. — Midőn a' H. *Potemkin* halálának hire Pétersburgba érkezett, eret vágtak a' Tsászárnén, hogy bújába nyavallyát ne kapjon, és meg-gönyvezte *Potemkint*.

Koblentzben a' ki-vándorlott Frantziáknak tsak egy napi költségek 50 ezer Livrára mégyen. — — Amsterdámból 2 millio Rubelt kaptanak, más két nevezetlen Udvaroktól 6 millio Livrát; Spanyol Országból pénzt várnak, a' Romai Udvar is egy néhány 100 ezeret mondatik küldöttnek lenni. A' ki-költöző Frantziák igen sok pénzt hordanak ki magokkal. Egynék még a' szekere rúdja is ki vólt furva, és mind *Luisdorral* vólt meg töltve, midőn *Koblentzbe* érkezett. Itt vagynak a' Frantzia Hercegek is, és szüntelen táborig készületeket vásárla-

nak, és Katonákat gyűjtenek. — Ujjság szükibe nem fogunk lenni 1792 dikben is.

Minekelötte még Feldm. G. *Vallis* Mihály Ur ö Exja az Udv. fő Hadi Kantzelláriának Præfességét által venné Prágába mégyen, és a' Tseh Országi *Generál-Komandót*, az eddig itt tsak meghatározatlan ideig volt *Hertzeg Hohenlohenak* örökösön által adja.

A' N. Magyar K. Testörző Seregtől 3 Tisztek, u. m. Hadnagy *Szabó Moses* 400 r. forint; Hadn. *Redly*, és Hadn. *Márfy Imre* Urak pedig 3 — 300 r. forint Penzioval, és Kapitányi Rangal nyugodalomra botsáttattak. — A' Gárda fő Kapitánnya *Hertzeg Eszterházy*, ezen Nemes Seregből kivánt magának Adjutántot-is vélofztani, a' Gárdát illető dolgokra nézve, és Hadnagy *Török István* Ur lett Gárdaj Adjutántá. — Ugy hallatik, hogy még 20 Nemes ifjakkal kivánná ő Hertzege ezen Testörző Serget szaporittani.

Ö Felsege ama nem tsak Bétsben, hanem minden felé küin és ben esméretes Ts. és Kir. Könyvnyomtatót, külömben is már Magyar születésü *Trattner*, különös maga érdemeire nézve, mellyek által rész szerint az Udvarnál, rész szerint pedig a' Magyar Hazában is nevezetes, ezen napokban Magyar Nemességre méltoztatá.

A' *Szarvasi Préd T. Theschedik* Úrnak gazdaság-béli Oskolájának meg-visgálására öFellegetől Biztosok rendeltettek, melyről már a' Budai Helytartó Tanats parantsolatot-is vett, és nagy reménység táplál bennünket, hogy ezen fáradhatatlan Hazafinak szorgalmatos igyekezete fel-vétettétvén, a' mi maradekinknak ki-mondhatatlan hasznokra fog szolgálni.

Romai

Romai sz. Birodalom béli Gróf Széki Teleki Josef
Ur ö Ngának a' Búdai T. T. 'Sinatot bé-rekesz-
tő Beszéde.

Tisztelendő Közönséges Synodus!

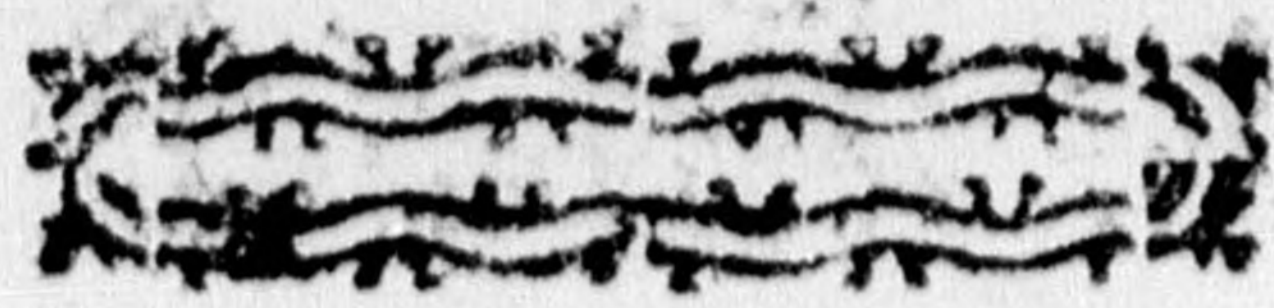
Nem lehetne egy népnek nagyobb szerentséllensége, mintha az a' maga javát érezni és betsülni, 's szivét annak a' jónak szerzőjéhez illendő háládatosságra fel emelni nem tudná. Az ilyen szomorú és lankasztó érzékellenség, nem tsak már magába boldogtalanná, hanem éppen a' boldogságra alkalmatlanná is tenné az ilyen népet, és abban a' Virtus' egy illy nevezetes rugójának, aminémű a' háládatosság meg-gyengítésével, azt a' Nemes Nemzetekhez illő nagy dolgokra való törekedésében hátráltatná. Nem vólnék én azért méltó az igaz Hazafiúi névre, mellyet mindazonáltal el-nyerni, és kivált meg-érdemlenni, eleitől fogva leg-főbb tzielja vólt minden igyekezetemnek, ha én abban különös gyönyörüségemet nem találnám, hogy én se ezen egész Magyar Hazámat, se pedig annak ezt a' Vallás iránt vélem egy értelemben lévő felét, a' mi kedves mostani Királynk bölts és szelid igazgatása alatt, az efféle érzékellenségnek veszedelmétől tellyességgel nem félhetem. Ellene álhat ugyan is ollykor az emberi, kivált a' nemesebb indulatokhoz szokatlan sziv, a' középszerű és kétséges erejű Jótétemények hathatosságának; de vagyon ollyan neme-is és mértéke a' Jótéteményeknek, a' melly még a' leg-merőbb szivet is ellene álhatatlanul ragadja a' háládatosságnak kedves köteleltségére. És éppen illyen neme már az a' Jótéteményeknek, a' melly valamint egész Hazánkat, és annak minden fokképpen külömböző népeit, ugy annak az Augustána és Helvetika Confession lévő felét-is kényszeriti a' maga boldogsága meg-esmérésére, és annak helyre állítójának repdeső szivvel való szeretetire. Mert ha ezen Magyar Hazára először közönségesen tekintek, ki lehetne ennek igaz fiai köz-
zül

zül olly ércz szivü, a' ki ennek mostani boldogsá-
gát, az előbbi veszedelmek között való küzködé-
sével nagy meg-illetődés nélkül egybe-hasonlithatná?
Ki vólna az a' szántszándékos vak, a' ki látván,
látni ne kívánná, és a' mi Kedves *Leopoldunknak*
maga népei külső és belső szabadsága 's tsendessé-
ge, és azokat meg háborítható veszedelmeknek ép-
pen a' kútfejeinek bé-dugása körül való okos és az
irigységet is meg némitani tudó szorgalmatolságában,
egy igaz és valóságos Haza Attyát ne szemlélné?
Ha pedig, hogy tzelomhoz közelitsek, ezen Hazá-
nak arra a' felére, mellynek most belső és külső
Rendeit ezen két 'Sinatban illy szép számmal egy-
be gyűlve látom, függesztem szemeimet, nem gon-
dolhatok olly kövé vált, vagy meg-tompult érzé-
kenységű szivet, közöttünk egyet is, a' ki mostani
állapotunknak régi nyomorúságainkal való egyben-
vetésével, a' mi igazság szerető Királyunkhoz és
Felséges Házához késő maradékaira-is által ható
örökös háládatolságra fel ne buzdittatnék. Nem
tzelom most énnékem ezen egyben-vetésnek minden
részeire ki-ereszkednem, és másfél száz esztendei
keserves könyhúllatásainknak és azoknak okainak
elő adásával, mostani öröm könyveinket mérsékel-
nem. Szeretném én inkább ha lehetne azt a' nyo-
morúságunk egész idejét a' következő emberi
nyomok szemei előtt általán fogva el fedni, haad
ne látná abban a' maradék az emberi elme és sziv
tétovázásainak Elejek idejét meg szégyenithető szo-
morú példáját. Elég lélzen most énnékem ezen egy-
ben hasonlításnak tsak azt az egy részét illetnem,
a' mellyben talám a' többit mintegy rövid summá-
ba fel-találom; hogy ez előtt való időkben már rég-
től fogva, valamint egyéb Jussainktól, ugy az il-
lyen Közönséges 'Synodusok tartásától is, (mintha
ugyan a' jó rendnek köztünk való fenn tartása a'
Köz Jónak valaha árthatott vólna) általán fogva
meg fosztattattunk: most pedig a' mi igazság szere-
tő és Kegyelmes Királyunk, nem tsak a' mi Jus-
sainkat a' közelebbi Országunk gyűlésében, magok-
nak-is

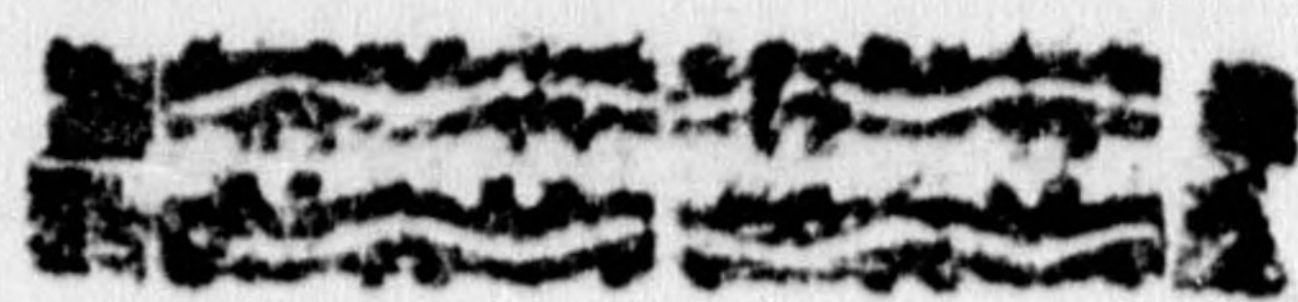
nak is a' mi Catholicus Polgár Társainknak, minket és maradekainkat hozzájuk örökös háládatosságra és szeretetre kötelező, nagy meg edgyezésekkel tett Törvény által sok részeiben vissza állítani; hanem annak értelme szerint, hogy ezen közönséges két Synodusainkat egybe gyűjthessük, kegyelmesen meg engedni méltoztatott. Melly igazság szeretetével elegyült Kegyelmeiségét, egy felől ugyan azzal tetézte meg jó Fejedelmünk, hogy ezen Gyűlésünket ebben a' Magyar Hazánk Anya Városában tartattatni meg engedte, más felől pedig hogy nem tsak a' maga képében hozzánk küldött Királyi meg Bizottya által Gyűlésünknek publicitást kegyessen adni, hanem maga Képét ugy is megváltatani méltoztatott, hogy annak mind szelidségére mind bölts tanátsofságára nézve, az Originaljához való hasonlatoságában egész köztünk léte alatt mindnyájan olly méltán gyönyörködhettünk. Melly egész Hazánkra és abban a' mi Vallásunk forsosira is ki terjedő Jótétemények tsudáihoz, ha még azt is hozzá tésszük, hogy azok mind igen kevés idő alatt történtek, ugyan kit lehetne olly természet idétlennyének tartani mi közöttünk, a' ki a' köz boldogságot ne érezné, és a' háládatosság előtt még a' szivét bé zárhatná? Bizony ha igaz az a' mit *Plató* régen mondott, hogy tudniillik azok a' valósággal boldog népek, a' hol vagy *Filozofusok* uralkodnak, vagy az *Uralkodók* filosofálnak: mennyivel boldogabbnak tarthatja magát most a' Magyar nép, a' melly napról napra szaporodó ilyen eleven példákban tapasztalhatja, hogy ő rajta *Keresztény Filozofus* uralkodik, és a' mi talám éppen annyit téssen, az *Uralkodója* *Keresztényül* *Filosofál*. Nem reménylem, hogy ezt a' szivem kiöntését valaki hízeltetésre magyarázhasssa; mert egyik az, hogy én a' *Csapadárságnak*, ha vétek nem volna is alacsonyyságotól örökké iszonyodván soha annak a' *Királyom* előtt is hasznát venni nem kívántam; másik az, hogy a' hol a' dolog téssen tanubizonyságot, nem férhet oda a' hízeltetés gyanúsága.

sága. Melly köz boldogságunknak meg gondolása arra kényszerít engemet, hogy leg először is a' Királyok szívével bíró, és a' népek szerentséjét böltséteifzése szerént igazgató Urak Urának Zsámolly széke előtt artzal leboruljak, és ott az egész Magyar Nemzetnek, 's a' között Vallásom sorsosinak is nevében, minden velünk közlött Jótéteményeiért, 's azok között ama világi boldogságunkra nézve legnagyobbért, hogy nekünk II dik Leopoldot ajándékozta, a' leg szívesebb háláadás áldozatját bé mutassam. Elő másodszor, hogy Isten után te hozzád forduljak, az ő képét közöttünk olly Istenesen viselő böltsé és kegyes Királyunk! a' mi Nemzetünk dicsékedésének méltó tárgya! és néked, egy felől ugyan eddig is velünk olly nyilván tapasztaltatott igazság szeretetedért és kegyelmességédért leg érzékenyebb háládatosságunkat jelentsem; más felől pedig Házám, és Vallásom sorsosinak ügyét, tovább is minket a' mi boldogságunkra igazgatni tudó gondviselésedben ajánljam, és egyzersmind néked 's egész Királyi Házadnak hűségére életünket 's vérünket örökös Jussal mindnyájunk nevében lekötelezzem. De hogy adhatok ezen Tiszt Synodusnak az én Elöl-ülésemről számot? ha tégedet is meg nem szollitanálak Mgos Királyi Commissarius Ur! és néked ezen T. Synodus nevében, a' te ahhoz a' Felséghez, a' ki hozzánk küldeni méltoztatott, olly igen hozzá illő szelid és egyenes magad viseléséért közönséges köszönetet nem tennék 's egyzersmind tenéked minyájunk képében ezer áldást nem kívánnék. Utoljára nem lehet ezen Nemes szabad Királyi Város érdemes Tanátsának és minden lakosnak is, azt a' szíveségeket, melly szerint ezen Tiszt Synodusnak tagjait be-fogadni, és nyájassan látni nem terheltetek, el-halगतnom, és a' tőlünk ki-telhetőbben ezen jó akaratjok viszonzaglásának ígérete mellett, egész Synodusunk képében meg nem köszönnöm. El-végezhetném itt beszédemet, ha az Elöl-ülői Hivatal, mellyre ezen Tiszt. Közönséges Synodus minden érdemem feletti méltoztatott

tatott, abba a' kéntelenségbe nem tenne, hogy ezen Hivatalom mostani folytatásának bé-fejezése előtt egy esdeklő tanácsomat a' T. Synodus eleibe terjeljem. Nem hiszem hogy senki közrülünk arról a' háládatossággal való tartozásunkról, (mellyet fellyebb talám szükség felett is, minthogy azt ki hi a' maga szivében érzi, elől adtam) kételkedjen. De mivel az adótságot nem elég csak meg-esmérni, hanem azt vizsztatni is kell a' mennyibe lehet fizetni, azon kérem, és mindenre a' mi szent kényszeritem ezen T. Közönséges Synodusnak minden tagjait, hogy mind Hivataljok folytatásiban, mind minden egyéb környülállásainkban úgy viseljük magunkat, hogy mind Felséges a' mi Jussainkat olly hathatosan oltalmazó jó Királyunknak kegyelmességét, mind azon nemessen gondolkodó Hazánkfiainak, a' kik a' Vallás külömbségét Jussaink meg-esmerésének akadályául lenni nem engedték, szives indulatjokat hova tovább mind inkább inkább meg-érde-melhesük; sőt ha lehet, (s hogy is ne lehetne az egymás szeretetire készített emberektől?) ha lehet mondom, azoknak is, a' kik talám a' Vallás külömbözésére nézve, töllünk idegenségeket még egész-szen le nem tehatték, szereteteket, a' magunk szeretetének állandó és minden alkalmatosságokra kiterjedő meg-bizonyításáva meg-nyerhesük.

El-akarván már botsátani a' T. Synodust, & Felsége további kegyes rendeléséig, először ugyan azért a' bizodalmaért, mellyet Elöl-ülői Hivatalomra lett választatásom által velem tapasztaltatni méltoztatott, szives közönetemet jelentem; Másodszor: ha Hivatalom folytatása alatt történhetett hibázásom által ezen bizodalomnak, leg-buzgóbb igyekezetem mellett-is, mindenkor egész-szen meg nem felelhettem, arról botsánatot kérek; utoljára pedig magamat mind a' T. Synodusnak közönségesen, mind pedig annak érdemes Tagjainak különösen, grátziájában, és atyafiságos szeretetében különös, és valóságos, tisztelettel ajánlom.

Mindenféle elegyes Történetek, és Tudósítások.

Az Augusztána Evangelikus 'Synat Deputátusai, u. m. Tsanád V megyei Fő-Ispány, Ts. Kir. Kamarás és belső Tanácsos *Pronay László Ur* Exia; Torontál V. megyei Fő Ispány, a' Septemv. Táblán *Asslor*, Királyi Tanácsos, és a' Magyar Országgi Evang. Ekkláknak fő Gondviselője *M. Balogh Péter Ur*; Posonyi Préd. *T. Krudy Dániel*, és Szarvasi Préd. *T. Theschedik Sámuel Urak*; kik is a' múlt Szombaton dél után jelenének meg ő Felsége előtt, és a' Tiszt 'Synat végezéseit által adván, valamint ő Felségétől, ugy a' Korona fő Hertzegtől és a' *Palatinustól* igen kegyelmesen fogadtattak.

Tsak alig tsalattatunk meg benne, ha mások után azt írjuk, hogy az Erdélyi Kormány-széknél lévő Királyi Tanácsos *M. Szegedy Ur*, Felséges Urunk által a' Bétsi Udv. fő Kamarához *F. Udvari Tanácsosnak* rendeltetett. — Az Erdélyi Statusok' ajánlására négyen ajándékoztattanak vala meg Nemesi Ranggal ő Felsége által; u. m. a' már meg-nevezett 2 Urak, *Székeiy Hadnagy Brentsán* és az Erdélyi Kantzellárián Registráns *Biró Josef Urak*.

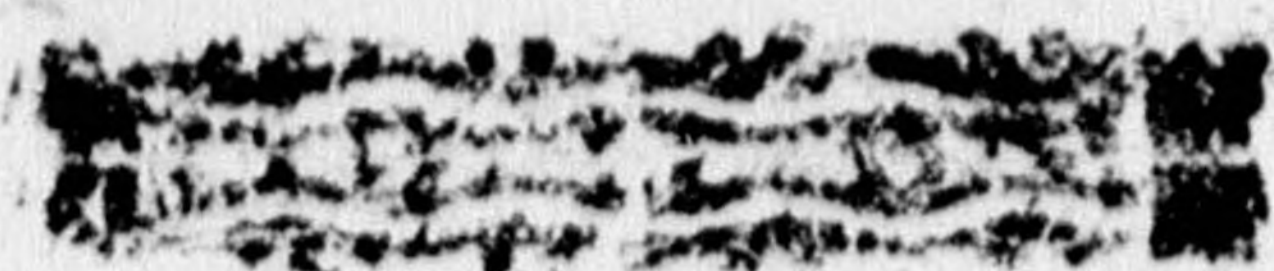
Pest, Nov. 28 dikán. „Az ide való K. Univerzitásnál esztendőnként tartatni szokott Rektor's Dekánok választása következendőképpen esett meg az idén *Katalin* napján: Magnifikus Rektornak választatott Fő Tisz *Rausch Ferentz Ur*, a' *Kalotsai* Erseki Megyének egy érd. Kánonokja, AA. LL. et Phil. Doctor, 's a' *Pract Mathéfnak*, és a' három esztendőbéli *Genmetrikus Cursusnak* Kir. közöns és rend szerént való Professzora. — Dekánusoknak választattak a' *Juridika Fakultásnál*: *Tek. és Tudós Barits Albert Ur*, a' *Statistikának* Kir. közönséges, és rend szerént való Professzora; a' *Medikánál* *Stáhly György Ur*, a' *Chirurgiának*, 's *Bába mesterségnek* rend szerént való Professzora; a' *Philosophikánál* pedig ama' mathéfn nagy tudományjáról híres és nevezetes Tisz. *Pasquich János Ur*, a' *Sublimior Mathéfnak* rend szerént való Tanítója. Ezen Ur, egy Munkát készített a' *Differentialis és Integralis Calculusnak* Tudomán.

dománnyáról, melly eránt meg kérte a' Felsőget, hadd ajánlhassa azt nékie. Jó Kiralyunk, nem csak meg engedte kegyelmessen a' kértt ajánlást, hanem e' felett arany lántzalis kívánta meg tisztelni a' T. Szerzõt; melly atyai kegyessége Királyunknak, a' F. Helytartó Tanáts-hoz 21660 szám alatt, Nov. 18. dikán érkezett Királyi rendelésben jelentetett. Ezen rendelésnek következendő tizkelyét akartam maga eredeti való ságában közleni: „*Quo autem ultra factam Libello huic ist hanc honoris accessionem (t. i. hogy ő Felsőgének lehessen azt ajánlani) altefata S. Majestas testatum redderet, quam grati sibi sint Professorum eorum conatus, qui præter id, quod munere suo rite defungantur, subcisivas adhuc horas suas scribendis libris talibus, qualis præsens est, ipsi etiam Universitati honorem ad laturis, consecrant, eundem Professore Joannen Pasquitz torque præterea aureo, qui hic adnexus conspicitur, donandum benigne decreverat: quam etiam in ipso Concessu Academico, medio Rectoris Universitatis, nomine Suae Majestatis Ipsi tradere noverit.*” —

Az el-múlti két esztendőkhöz képest, igen nagy az idén a' tanuló Ifjúság' száma: de reményljük, hogy a' jövő esztendőben még számosabb fog lenni. Mert mind inkább inkább kezd meg győztetni a' Publikum, a' Pésti Univerzitásnál lévő Tanító Uraknak a' tanításban való buzgóságokról, 's azoknak nagy tudományokról: valamint arról is hogy itten az Ifjúság éppen nem romlik az erkölsében, mint né melly irigyek állittyák, hanem inkább tökéletesebbedik. A' negyedik esztendőbéli Törvény tanulók, többen vagynak száz husznál: Filozofusok száz ötvenen felül; Orvosi Tudomány tanulók pedig 40 en. Sok Eö Uraknak kedves magzattyaik is tündöklének Tanulóinek' díszes Seregében, úgymint: a' Törvény tanulóik között Gróf Nádasdy Mihály és Leopold, 's Gróf Cziráky László Urfiak. A' Filozofusok között: Ország-Birájai Gróf Zichy Károly ő Excell. ája Ferentz és Károly Urfiak; Personális Ürményi ő Excell. jának Maximilián nevü Urfia; és Gr. Györi Ferentz Urfi. — A' Gymnásiumban, mellyet

a'

lyet a' Piáristák' Szerzete tanít, B. Schafraht ö Ns. ága' kormányozása alatt, 250nél felesebb számmal vagynak a' tanuló Ifjatskák. Ekeftik ezeknek Ser. regét Personális ö Kegyelmességének két Urfiái, 's Grof Zichy Károly ö Excellentziájának Ferdi. nánd Urfia, a' ki is Principista. Jó nagy részét tészti a' Tanulóknak, mind az Univerfitásnál, mind pedig a' Gymnásiumban, a' proteftáns Ifjúság. — Az Aesthetikai, 's Medidica-praxifi Katedrának el nye. rése eránt, vetélkedes (concurfus) fog itt az Uniy. tartatni Decemберnek hufzonhatodikán."

A' Magyar és Horvát Orizági öt Akademiákban is egyenlő rangnak 's fizetésüek fognak lenni a' Magyar Nyelvet, és Litteraturát tanító Professzorok, a' több közönséges Tanítókkal.

Ama' nagy tudományú, érdemü, és tiszteletü Hazafit T. Horváth Urat, Tifz. Domin Ur fogja fel váltani, ö Felsége' helyben hagyásából, a' Pesti Uniy. Fizikai Tanító székében.

A' Belgrádi vólt tituláris Ersek Popovits Dienos Ur, Nov. 20 dikán iktattatott bé Sz. Endrön a' Budai Görög Püspökségbe. Ns Pest-Vármegye' első Al. Ispánnya Tek. Szily János Ur vólt a' Bé-iktató, ki a Gyülekezethez Magyar; a' Püspök Urhoz pedig Deák Beszédet tartott.

Ezen nevezett Püspök Ur Hazájára nézve Má. cédoniai; a' Görög, Török, Deák, Olofz, Rátz és Német Nyelveket hatalmába birja. Minekutánna Konftántzinápolyban sok esztendőig Görög Papi hivatalt folytatott volna Belgrádba vitetett Püspöknek, és ezen háború alatt olly szolgálatokat tett a' Keresztényeknek, mellyekért a' Budai Görög Püspökségre méltónak ítéltetett.

Erdélyből Kolosvárról: 20-dik Nov. — Méltóságos B. Kemény Pál Urat, részszerint Hadi, részszerint Polgári Tifztviseelésben tett számos érdemeiért F. Urunk 1000 r. forint esztendei fizetéssel, és T. Udv. Tanácsosi Rangal kivánt nyugalomra bocsátani méltoztatta. — Ezen nevezet B. Urnak pedig Testvérje M. B. Kemény Simon Ur nem régiben Udvar.

Udvarából ki lovagolván, midőn vissza tért volna, lovasból edgyütt el-esvén, lába ketté tört. — Néhai M. Gr. *Kédey Mihály* Ur ő Nagyságának holt telemei már *Sámsondi* jöszágába vitettenek, és a' temetési pompa még ez után lélzen Kolosvárt. — Ugyan ezen Erdélyi leg-szebb Magyar Városban *Kolosvárt* Buzgó tisztelettel, 's repeső örömmel menne végbe nálunk, Fels. Urunk' *II. Leopold* ditső Neve napjának inneplése. A' Piáristáknal *Te Deum Laudamus* tartatott, az egész Kir Kormányozó Tanáts' jelenlétében. Zengett a' Szentegyházban a' muzika; kívül pedig a' Katonaság izálvékat lövöldözött. Az Isteni szolgálát után; a' Tanátsos Urak, Gubernátor' Képét viselő Mélt. B. *Bánfi Farkas* Urnál; a' Titoknak, és Koncipista Urak pedig M. Titoknak Gr. *Teleki László* Urnál ebédeltének. Estve, rakva vólt a' jádzó szin mellyen *Liebe um Liebe, oder die Unterhanen*. (*Szeretet szeretetért, vagy is a' hiv Jobbágyok*) nevű szép Komédiát jádzották.

Sziget, M. Marosban. — Ezen vidékben Rhona-széken olly pompa tartaték, a' millyent az ide valóknak szemlélni még nem vólt szerentséjek. Ekkor kezdett ugyan-is T. Vásáros Namini *Ötvös Ferentz* Ur, amaz Egri Lyceumban több esztendőbéli tanittásáról és ki-adott jeles munkáiról esmeretes mostani Felső Bányai Plébánus Ur, mint a' Máramarosi Districtusunk érdemes Esperestye hivatalának gyakorlásához, melly aikalmatossággal T. *Peér Ferentz* Rhona-széki Plébánus Urat, a' Püspök Ur rendelése szerint hivatalába bé iktatta. A' Szigetről ide sereglett számos Kamarális 's más rendű Uraságokon kívül, meg-tisztelte ezen pompát fő Tiszt. *Umilits* Károlyfejérvári Káptalan béli Kánonok és Kapnyiki Plébánus Ur-is. A' Templom-béli Isteni tisztelet után fel-olvastatott a' M. Egri Püspök Urnak bé-jelentő Levele. Mind ezek igen vig és atyafiságos mulattságokkal végeztettének bé.

Magyar Orizágon a' Királyi Akademiákban, a' Magyar Nyelvnek és M. Litteráturának virágoztatására e' következő Professzorok nevezettének:

Posonban *Gubernáth* Antal Carponai Ordinárius Notárius. Calsán *Boros* Dániel, volt Humania Reperiensse és Supplensse a' Calsai fő Gymnasiumnak. Nagy Váradon, *Zombori* Valentinus, Ungvár Vármgyei volt Fiscalis. Pétsen *Molnár* János, K. Bir. esküdt Notárius. Zagrábban *Sugh* György Posega Vármegei Geometra.

A Gymnasiumokban lévő üres Kathétrák e' következendő Tanítókkal tölttetének bé. — *Tertina* Mihály a' Calsai 1. Grammatikából, Miskoltzra az 1-ső Humaniára 450 forintokkal. — *Antalfi* György az 1. Gram. ból Agrámból 359 forintal a' Calsai 1. Gram. ba tétettének által. — *Janussek* Josef Agrámba rendeltetett az 1. Gram. ba 350 forint fizetéssel. — *Bodnár* Antal a' Lötsei 1. Gram. ból, ugyan arra Miskoltzon 350 f. kal. — *Kis* Josef, a' Lötsei 1. Gram. ra 350 f. kal. — *Ovári* Xaver Ferentz a' Magyar Óvári Dominium Adminisztrálásból ugyan ott 450 f. kal az 1. Humaniára. — *Krájner* Josef Esztergomban 1. Gram. ra 450 al. — *Veze-kényi* Imreh ugyan itt 400 al 2-dik Gram. béli tanító a' Budai Humaniából. — *Sáfár* Imre az utolsó Grammatikában 350-nel.

A' Pesti Kereskedőknek Serge közönség's akaratból egy kérő Levelet nyújta bé közelebbről a' Magistratus eleébe, azt kérvén, hogy ez a' K. F. Tanács-szék közben járása által nyujtaná ő Felségének ezen két kéréseket elejébe: — 1-ször hogy a' Posta hivatal a' Pesti külső Városból hozattatnék bé a' belsőbe; mivel a' kereskedők benn lakván a' Városban, igen nagy hátra maradásokkal vólna a' Posta ház a' külső Városban. — 2-ször, hogy a' pénzeknek Postán ide 's tova való küldetése engedtetnék meg, mint eddig vólt, mivel ebből is felettébb való kár és hátra maradás háromlanék a' Kereskedőkre, a' miatt, hogy minden helyeken Delisántz nintsen, 's vagy igen későre, vagy éppen nem-is juthat az ember minden helyekről a' maga pénzéhez. Ebből a' dologból sok külömb-kü-lömb hátra-maradás származhatnék. — Még nem hal-

hallottuk mi némü Válofzt nyarhetett ezen Kereskedőknek serge a' maga kérésére. — Bétsben nem igen régen tétetett közönségesse, hogy az Ujjság, Staféta, és a' Posta hivatalhoz tartozó minden pénzeket szabadosan lehelsen a' Postán küldenü.

Minket nem illető dolgok.

A' *Bavariai Palatinatusról* ezt írja egy közönséges Levél szóról szóra. — „Baváriában még ma is a' leg élesebb látásu szemek őrzik ezen Országot a' világosodás ellen. A' V. Fejedelemecek egy rendelése szerint, még az Aug. Vallásu Kandidátusok is, előbb hogy sem az Evangeliumot hirdetni szabad lenne, kéntelenítettnek hiteknek le tétéle által magokat kötelezni, hogy meg világosodni nem fognak, és hogy a' kit ezen veszedelmes meg világosodott Sectából valónak lenni meg esmérnek, elárújják.

„Némelly *Norimberga* Városba béli lakosoknak is, kiknek Baváriában örökségek vagyon, ez a' szoross kötelelség sújtaték ugyan ekkor a' nyakokhoz, hogy 3 hetek átatt mind ezen örökségeiket valóságos *Bavariai* lakosoknak adják el, vagy pedig az Uralkodó el fogja maga a' többet ígérőknek adatni, és az árrát el fogja nékiek *Norimbergába* küldenü „ — magok pedig üllyenek otthon *Norimbergában*. — Mi némü haszon szármozhalsék abból, hogy az A. Vallásuak sorsosi Baváriában, ezer sohajtásokkal tellyes hiteknek le tételével esküszik ki magokból a' meg-világosodást, azt könnyü által látnü; arról pedig, hogy a' *Norimbergaiak* mit véthettek Baváriában, nem irnak a' közönséges Levelek semmit. Talám a' *Párisi Propágándának* büze harapozik ide is — nem tudjuk — de nem gondollyuk.

Az *Avénió*-bélieknek Nov. 18-dik napja valamostauság a' leg-kedvesebb. Már előre egy *Franzia* Nemzeti Oltár vala el-készülve. A' már ez előtt egy néhány napokkal a' Városba bé-szállott egy

egy néhány ezer Nemzeti katonák a' pompára kiállának: az ágyuk és harangok minden felől szol-
lanak vala, és mindenek, férjfiak, afzizonyok, na-
gyok és kitsinyek kezeiket az égre fel emelvén, a'
Frantzia] rövid de fontos Polgárihitet: *szabadon élni,*
vagy meg-halni, fel-izóval el-mondák, és Frantzia Pol-
gárokká levének. Itt hát ezen napságtól fogva min-
den felé Frantzia Nemzeti izimerek kevéjkednek:
a' Romai Szék pedig a' külső Hatalmalságoknak
Kabinétjokban keresi, és reményli meg-tanálni ez
iránt a' maga julsát.

A' Sz. Domingó szigetén rebellált Szeretsenekről
olly örven-tes hirt vettének közelebbről a' Fran-
tziák, hogy minekutánna 16 ezer Szeretsenek fegy-
verrel, 217-ten pedig fel-akasztás által, 400 Euro-
pai fajér emberek ismét fegyver által, egy néhány
hetek alatt életeket el-vezítették volna, a' tsende-
ség ismét helyre kezdett állani, és a' Szeretsenek
magokat ismét az engedelmeiségre ajánlották, ha
a' meg-estekért közönséges engedelmet nyerhetné-
nek, melly nékiek egy néhány Korifeusokat ki-vé-
vén, meg-adattatottnak lenni mondatik.

A' Frantzia meg nem esküdt Papok ellen ho-
zott Dekretom már közönségelsé tétettetett, most
az egószfel nem kedveskedhettünk. Addig is a' 4-
dik Artikulusáról ennek meg-jegyezhettyük, hogy
lokaktól igen keménynek lenni állittatik; mivel ez
szerint meg-tiltatik a' Tiszteknek, hogy senki egy
Papnak se fizessen a' közönségesből egy krajtzárt-
is, ha bizonyság Levelet nem mutat elő le-tett hi-
téről.